

Ylen turvallisuuskysely, tammikuu 2019

Puolueiden puheenjohtajien vastaukset ja perustelut

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan tutkimuksen mukaan suomalaisten maanpuolustustahto on alimmalla tasollaan sitten 80-luvun lopun. Voimakkaimmin se on laskenut nuorissa ikäluokissa. Vähentääkö maanpuolustustahdon heikentyminen jo Suomen turvallisuutta?

Kyllä (1 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Isänmaallisuus tai kansallisen yhteisöllisyyden arvostus eivät juuri korostu sen enempää nykyisessä kouluopetuksessa kuin mediassa tai poliitikkojenkaan puheenvuoroissa. Tässä mielessä ei ole outoa, että maanpuolustustahtokin laskee.

Ei (8 kpl)

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Maanpuolustustahto on edelleen korkealla tasolla mm. kansainvälisesti vertailtuna, ja henkilökohtainen maanpuolustustahto on pysynyt suomalaisilla vahvana. MTS:n tutkimuksessa 84 prosenttia vastasi myöntävästi kysymykseen, jossa kysyttiin: ”Jos Suomeen hyökätään, niin olisitko itse valmis osallistumaan maanpuolustuksen eri tehtäviin kykyjenne ja taitojenne mukaan.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Maanpuolustustahtoa on vaalittava. Yleinen asevelvollisuus on sekä Suomen puolustuksen että maanpuolustustahdon kulmakiviä. MTS tutkimukseen on tietenkin suhtauduttava vakavasti. On tärkeää, että varusmiespalvelusta kehitetään koko ajan, jotta se pysyy laadukkaana ja koetaan tarkoituksenmukaisena sekä myös motivoivana. Historianopetuksella on tärkeä rooli hyvän historian tuntemuksen ylläpidossa. Moni asia, jota me tänä päivänä ehkä pidämme melkein itsestäänselvyksinä hyvinvointiyhteiskunnassamme, eivät sitä aina ole olleet, kun katsomme maamme historiaa. Ja valitettavasti ne eivät myöskään ole itsestäänselvyksiä kaikkialla maailmassa, tänäkään päivänä.”

Li Andersson, vasemmistoliitto

MTS:n kyselyssä nimenomaan aseellinen maanpuolustustahto oli laskenut erityisesti nuorten keskuudessa. Syyinä tähän on todennäköisesti se, että ihmisten käsitys turvallisuushista on muuttunut. Useat tutkimukset osoittavat, että esimerkiksi ilmastonmuutos huolettaa ihmisiä todella paljon. Nähdään, että turvallisuushkia on monenlaisia ja varautuminen niihin tapahtuu muilla keinoilla kuin aseilla.

Pekka Haavisto, vihreät

Tilanne ei vielä ole hälyttävä, mutta maanpuolustustahdon kehityssuunnasta on syytä kantaa huolta. On tärkeää, että Suomi on kaikkien mielestä puolustamisen arvoinen. Näköalattomuus, työttömyys ja osattomaksi jääminen ovat omiaan nakertamaan tunnetta siitä, että olemme tässä maassa samassa veneessä. Hyvinvointivaltion on tässä parannettava suoritustaan.

Juha Sipilä, keskusta

Kansalaisten maanpuolustustahto on yksi turvallisuuspolitiikkamme ja puolustuskykymme ratkaisevimmita tekijöistä. Maanpuolustustahdon heikkenemisestä on toki aina syytä olla huolissaan. Toisaalta etenkin kansalaisten henkilökohtainen valmius (84 %) osallistua maanpuolustuksen eri tehtäviin tilanteessa, jossa Suomeen hyökätään, on yhä korkealla tasolla. Uskon, että todellisessa kriisitilanteessa valmius olisi tuotakin lukua suurempi, myös nuorten kohdalla. Jos isänmaata uhataan, suomalaiset eivät koskaan jää toimeettomiksi.

Petteri Orpo, kokoomus

Maanpuolustustahdon heilahduksissa voi näkyä maailman epävakauden aiheuttama turvattomuuden tunne ja huoli. Siksi arvon laskeminen on kaksin verroin huolestuttavaa. Positiivista on, että suomalaisista 84 prosenttia on edelleen kuitenkin valmis osallistumaan maanpuolustukseen kykyjensä ja taitojensa mukaan, jos Suomeen hyökättäisiin.

Sanna Marin, SDP

Maanpuolustustahdon jo neljättä vuotta jatkunut lasku huolestuttaa, ja toimia sen vahvistamiseksi tarvitaan. Samalla on hyvä muistaa, että mihin tahansa toiseen Euroopan valtioon verrattuna maanpuolustustahto on edelleen Suomessa erittäin korkealla tasolla. Maanpuolustustahto syntyy ennen kaikkea siitä, että kansalaiset kokevat maansa puolustamisen arvoiseksi. Kyse ei ole vain halusta puolustaa yhteiskuntamme rakenteita vaan myös sen arvoja, ihanteita ja ihmiskuvaa. Jokaisen kansalaisen pitää voida kokea olevansa merkityksellinen osa yhteiskuntaamme. Tarvitaan lisää ymmärrystä ja tutkimusta maanpuolustustahtoon vaikuttavista osatekijöistä, jotta syyt löydetään ja niihin voidaan vaikuttaa erityisesti nuorten ja tulevien ikäluokkien parissa.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

Kyseessä oli yksi mielipidekysely, mistä nousseita kehityskulkuja on seurattava tutkimuksen keinoin. On myös muistettava, että samassa kyselyssä selvitettiin myös kansalaisten henkilökohtaista maanpuolustustahtoa, joka ei ole käytännössä laskenut. Lisäksi varusmiesten maanpuolustustahto palveluksen loppukyselyissä on erittäin korkealla tasolla (4,2/5).

En osaa sanoa (0 kpl)

Pitäisikö vain miehiä pakollisena koskevasta asevelvollisuusjärjestelmästä siirtyä myös naisia velvoittavaan järjestelmään, kuten yleiseen kansalaispalvelukseen tai maanpuolustusvelvollisuuteen?

Kyllä (3 kpl)

Pekka Haavisto, vihreät

Vihreät ulottaisivat kutsunnat koskemaan koko ikäluokkaa, jolloin myös naisten osaaminen maanpuolustustehtävissä tulisi täyteen käyttöön. Tämä palvelisi myös tasa-arvoisuutta. On tärkeää, että maanpuolustusvelvollisuus elää ajassa, ja maanpuolustukseen kuuluu yhä enemmän myös ei-sotilaallisia tehtäviä mm. erilaisten kyber- ja hybridiuhkien torjunnassa. Sukupuolen ei pitäisi rajoittaa kansalaisten mahdollisuuksia olla mukana maanpuolustustyössä.

Petteri Orpo, kokoomus

Perustuslain mukaan jokainen kansalainen on maanpuolustusvelvollinen. Nykyään asevelvollisuus koskee vain miehiä. Naisten kiinnostus asepalvelusta kohtaan on erityisesti viime vuosina kasvanut, ja se on hieno asia. Kokoomus on valmis laajentamaan kutsunnat koskemaan myös naisia, mutta säilyttäisi asepalveluksen naisille vapaaehtoisena. Kokoomus on lisäksi valmis harkitsemaan kaikkia kansalaisia koskevan kansalaispalvelun käyttöönottoa. Kansalaispalvelulla voitaisiin kehittää jokaisen kriisivalmiuksia, opettaa kyber- ja hybridiuhkiin varautumista sekä esimerkiksi valmentaa antamaan humanitääristä apua ja toimimaan siviilikriisinhallinnassa. Samassa yhteydessä pitäisi tarkastella siviilipalvelusta, joka ei tällä hetkellä vahvista yhteiskunnan kriisinkestävyyttä. Kansalaispalvelus olisi luonnollinen laajennus Suomen hyvään kokonaisturvallisuuden malliin.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

Kansalaisten turvallisuuteen liittyviä taitoja on hyvä kehittää, mutta ei missään nimessä aseellisen varusmiespalveluksen suorittamisen kustannuksella. Kouluissa voidaan turvallisuuteen ja puolustukseen liittyvää tietoutta lisätä ja varusmiespalvelusta käymättömille kansalaisille järjestää esim. 1 kk kansalaispalvelus, jossa em. asioihin liittyvää tietoutta voidaan lisätä.

Ei (4 kpl)

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Nykyinen asevelvollisuusjärjestelmä tulee säilyttää, mutta naisten vapaaehtoisen palveluksen kynnystä madaltaisi koko ikäluokalle suunnattu tiedottaminen varusmiespalveluksen vaihtoehtoista ja jokaisen velvollisuuksista poikkeusolojen aikana. Yleinen kansalaispalvelus tai maanpuolustusvelvollisuus eivät korvaa asevelvollisuutta.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Koko vuosiluokka, sukupuolesta riippumatta tulisi kutsua kutsuntoihin. Yleinen asevelvollisuus tulee ehdottomasti säilyttää. Olisi kuitenkin hyvä myös selvittää erilaisia malleja, kuten koko vuosiluokkaa koskevaa kansalaispalvelusta, joka voitaisiin ottaa käyttöön asevelvollisuuden rinnalle.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Vain miehille pakollinen nykyjärjestelmä on ongelmallinen tasa-arvon kannalta, mutta siirtyminen myös naisia velvoittavaan järjestelmään ei ole hyvä ratkaisu. Se nostaisi kustannuksia entisestään pakottaen lisää ihmisiä järjestelmän piiriin. Asevelvollisuutta tulee kehittää nykyajan tarpeiden mukaan lisäten valinnanvapautta ja tasa-arvoa. Aseistakieltäytymisen rangaistuksia ja siviilipalveluksen kestoa tulisi lyhennetään, eikä aseistakieltäytymisestä tule rangaista vankeudella.

Juha Sipilä, keskusta

Keskustan puoluekokous linjasi viime kesänä Sotkamossa: "Tarvitsemme tulevaisuudessakin Suomen perusratkaisuina oman uskottavan puolustuskyvyn ja yleisen asevelvollisuuden, joiden riittävät resurssit ja muut edellytykset on kaikissa tilanteissa turvattava. Yleisen asevelvollisuuden rinnalla on kehitettävä kaikkia koskevaa kansalaispalvelusvelvollisuutta."

En osaa sanoa (2 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

On selvää, että ainoastaan toista sukupuolta koskeva kansalaisvelvollisuus on tasa-arvonäkökulmasta hyvin outo. Jo perustuslaki kieltää sukupuoleen perustuvan syrjinnän. Toisaalta miesten asevelvollisuudella on pitkät perinteet, ja se nauttii varsin laajaa kannatusta kansalaisten keskuudessa.

Sanna Marin, SDP

Perustuslain 127 §:n mukaisesti maanpuolustusvelvollisuus koskee jo nykyään jokaista Suomen kansalaista. Asevelvollisuusjärjestelmää on syytä kehittää tasa-arvoa edistävään suuntaan ja pidän tavoiteltavana, että kaikkien suomalaisten osaaminen sukupuoleen katsomatta saadaan tarvittaessa mahdollisimman hyvin käyttöön tukemaan kokonaismaanpuolustustamme. Ainakin kutsuntojen ulottamisella koko ikäluokkaan voisi olla positiivisia vaikutuksia. Ensi vaalikaudella on laadittava laaja-alainen selvitys asevelvollisuusjärjestelmän kehittämisestä.

Pitäisikö Suomen hakea Naton jäsenyyttä?

Kyllä (2 kpl)

Anna-Maja Henriksson, RKP

RKP on avoin prosessille, jonka tavoitteena on Nato-jäsenyys. Siihen prosessiin kuuluvat laaja keskustelu, syvälinen geo- ja turvallisuuspoliittinen analyysi ja kansan tuki. Jäsenyydelle tarvitaan myös laaja parlamentaarinen tuki. Suomen kaltaisen pienen maan on tärkeä olla mukana niissä pöydissä, jossa päätökset tehdään. Tällä hetkellä Suomi tekee jo paljon yhteistyötä NATO:n kanssa, mutta ei ole mukana päättämässä asioista.

Petteri Orpo, kokoomus

Kokoomus on kannattanut Suomen Nato-jäsenyyttä jo vuodesta 2006. Jäsenyydellä olisi ennaltaehkäisevä, Suomen turvallisuutta parantava vaikutus ja se vahvistaisi Suomen kansainvälistä asemaa. Kyse on prosessista, joka vaatii huolellista poliittista ja diplomaattista valmistelua ja avointa keskustelua sekä kotimaassa että kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Nato-jäsenyys vaatii laaja-alaisen kansallisen yhteisymmärryksen.

Ei (6 kpl)

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan perustana ovat hyvät kahdenväliset ja kansainväliset suhteet, Pohjoismainen yhteistyö, vaikuttaminen EU:n yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, uskottava maanpuolustus ja NATO-kumppanuus. Liittyminen puolustusliittoon edellyttäisi mm. selkeää kansan enemmistön tukea.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Sotilaallinen liittoutumattomuus on Suomelle vakautta edistävä ratkaisu ja suomalaisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan pitkä linja. Se mahdollistaa Suomelle kokoaan suuremman roolin kansainvälisen rauhan edistäjänä.

Pekka Haavisto, vihreät

Vihreät eivät näe NATO-jäsenyyttä nykytilanteessa Suomen turvallisuutta lisäävänä vaihtoehtona. Emme kannata vaihtoehtoja, jotka lisääisivät varustelua tai toisivat uusia jännitteitä Itämeren alueelle. Uusi varustelukierre lähialueillamme ei olisi Suomen etujen mukainen.

Juha Sipilä, keskusta

Suomi on sotilasliittoon kuulumaton maa, joka toteuttaa käytännönläheistä kumppanuutta Naton kanssa. Tämä on Suomelle hyvä ratkaisu, eikä ole näkyvissä syytä sen muuttamiseen. Itsenäisenä maana Suomen on pidettävä sotilaallisen turvallisuuden ratkaisut omilla käsissään. Liikkumatilaa niissä ei pidä rajata. Suomen pitää säilyttää mahdollisuus arvioida tilannetta tarvittaessa uudelleen.

Sanna Marin, SDP

Puolustuspolitiikkamme nojaa sotilaalliseen liittoutumattomuuteen ja uskottavaan itsenäiseen puolustukseen. Tämän hyväksi havaitun linjan muuttaminen nykytilanteessa todennäköisesti lisää jännitteitä ja epävakautta Itämeren alueella, eikä se ole siksi Suomen edun mukaista. Itsenäistä puolustuskykyämme tukee EU:n puolustusyhteistyön syventäminen ja rauhankumppanuusohjelman puitteissa tehtävä yhteistyö NATO:n kanssa.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

On tärkeää säilyttää mahdollisuus hakea Nato-jäsenyyttä ja tuottaa turvallisuutta yhdessä Naton kanssa niin tiiviisti kuin voimme olematta jäseniä.

En osaa sanoa (1 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Suomen olisi pitänyt liittyä Natoon yhdessä Itä-Euroopan maiden kanssa 90-luvulla. Tuolloin "turvallisuuspoliittinen ympäristö" (eli Venäjä) oli rauhallisempi, ja asia olisi saatu pois päiväjärjestyksestä. Tällä hetkellä jäsenyyden toteutuminen olisi epävarmaa Naton sisäisestä hajaannuksesta johtuen. Osa sen jäsenmaista ei todennäköisesti haluaisi ärsyttää Venäjää Suomen jäsenyyttä tukemalla.

Jos Ruotsi päättää hakea Naton jäsenyyttä, pitääkö myös Suomen hakea Nato-jäsenyyttä?

Kyllä (3 kpl)

Anna-Maja Henriksson, RKP

RKP haluaa erityisesti nähdä, että Suomen ja Ruotsin välinen puolustusyhteistyö jatkuu ja syvenee. Suomi tekee aina itse omat turvallisuuspoliittiset päätöksensä, mutta on luonnollista, että Suomi hakisi NATO:n jäsenyyttä samanaikaisesti Ruotsin kanssa.

Petteri Orpo, kokoomus

Suomi tekee päätöksensä itsenäisesti, mutta meitä yhdistää Ruotsin kanssa yhteinen turvallisuusympäristö, johon toisen ratkaisu väistämättä vaikuttaa. Jos Ruotsi hakisi jäsenyyttä, Suomen olisi hankala jäädä yksin. Tällä hetkellä näyttää epätodennäköiseltä, että Ruotsi olisi hakemassa Nato-jäsenyyttä lähiaikoina.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

Meidän on tarkkaan seurattava Ruotsin kehitystä ja käytännössä synkronoitava mahdolliset hakemuksemme. Jos Ruotsi liittyy Natoon ja Suomi ei, jääme harmaalle vyöhykkeelle Venäjän ja lännen väliin. Sitä emme halua.

Ei (6 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Suomen ei pidä perustella omia ratkaisujaan Ruotsin tekemisillä.

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Peruste ratkaisulle ei voi olla Ruotsin ratkaisu, vaan Suomen turvallisuuspoliittiset ratkaisut ja niiden perustelut tulee pohjautua omaan tilannearvioon, vaikka lopputulos olisi sama.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Suomen suhde Natoon ei ole riippuvainen Ruotsin ratkaisuista, vaan Suomi tekee ulko- ja turvallisuuspoliittiset ratkaisunsa itse ja itsenäisesti.

Pekka Haavisto, vihreät

Suomen ja Ruotsin turvallisuuspoliittisissa valinnoissa ei ole automatiikkaa, jossa toisen maan tekemä valinta automaattisesti johtaisi toisen tekemään samanlaisen ratkaisun. Jos Ruotsi muuttaisi nykyistä turvallisuuspoliittista asemaansa, se todennäköisesti johtuisi muuttuneesta tilanteesta, jota Suomikin omista lähtökohdistaan arvioisi. Suomen ja Ruotsin yhteistyö turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa on nykyisin läheisempää kuin koskaan. Tämä yhteistyö on tärkeä säilyttää ja sitä on kehitettävä.

Juha Sipilä, keskusta

Kumpikin maa tekee itsenäisesti turvallisuuspoliittiset päätöksensä eikä Ruotsin mahdollinen Nato-jäsenyyden hakeminen siis tarkoittaisi sitä, että Suomi automaattisesti seuraisi perässä. Tärkeää on, että toisilleen läheiset ja tärkeät naapurimaat toimivat avoimesti siten, että toinen osapuoli on tietoinen toisen turvallisuuspoliittisista suunnitelmista ja niihin liittyvistä mahdollisista muutoksista.

Sanna Marin, SDP

Suomi päättää turvallisuuspoliittisesta linjastaan kaikissa tilanteissa itsenäisesti oman kansallisen etumme näkökulmasta. Spekulointi Ruotsin NATO-jäsenyydellä on tarpeetonta, eikä kysymykseen voi antaa ehdotonta kyllä tai ei-vastausta. Mikäli Ruotsi jossain vaiheessa hakisi NATO-jäsenyyttä, tulee tuon muutoksen vaikutukset Suomen turvallisuusympäristöön sekä Suomen suhtautuminen asiaan arvioida sen hetkisten olosuhteiden mukaan.

En osaa sanoa (0 kpl)

Suomi päätti marraskuussa, ettei uusia asevientilupia myönnetä Saudi-Arabiaan tai Arabiemiraatteihin. Vanhat vientiluvat näihin maihin pysyvät kuitenkin voimassa. Pitäisikö myös aiemmin myönnetyt asevientiluvat Saudi-Arabiaan ja Arabiemiraatteihin perua?

Kyllä (4 kpl)

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Maiden osallistuminen alueen konflikteihin ja ihmisoikeusrikkomukset eivät puolla vanhojenkaan vientilupien voimassaoloa, koska mm. varaosatoimituksilla voidaan pitää aiemmin vietyjä järjestelmiä pitkään toimintakykyisinä myös konfliktialueilla.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Saudi-Arabia ja Arabiemiraatit ovat sotineet Jemenissä vuodesta 2015 ja sodan seurauksena Jemenissä on käynnissä erittäin vakava humanitaarinen kriisi. Saudi-Arabian ja Arabiemiraattien ihmisoikeustilanteet ovat erittäin huonot, ja Suomen ei tule viedä aseita sotaa käyviin ja ihmisoikeuksia rikkoviin maihin.

Pekka Haavisto, vihreät

Saudi-Arabia ja Arabiemiraatit ovat osaltaan vastuussa pitkittyneestä humanitaarisesta kriisistä Jemenissä. 22 miljoonaa ihmistä tarvitsee humanitaarista apua ja lähes 2 miljoonaa pikkulasta kärsii akuutista aliravitsemuksesta. Suomen ei pidä aseviennin kautta olla pitkittämässä Jemenin vakavaa kriisiä.

Sanna Marin, SDP

Asevientiluvat on syytä arvioida uudelleen. Saudi-Arabia on osallisena Jemenin konfliktissa ja on siellä käyttänyt asevoimaa tavalla, joka rikkoo kansainvälistä oikeutta ja siviilien suojelun periaatetta. Suomella ei ole mahdollisuutta kontrolloida, miten myytyjä puolustustarvikkeita käytetään ja tiedämme, että Suomen Saudi-Arabiaan viemiä tarvikkeita on käytetty taisteluissa Jemenissä. On erittäin iso riski, että niitä on käytetty tai tullaan käyttämään myös siviilejä vastaan. Tässä tilanteessa Suomen ei pidä viedä tuolle alueelle yhtään enempää sotilasmateriaalia. EU:n jäsenmailla on sotateknologian vientiä koskeva yhteinen kanta, mutta käytännössä jäsenmaat vievät aseita kriisialueille jatkuvasti. Jäsenmaiden tulisi sopia näistä yhteisistä pelisäännöistä nykyistä sitovammin.

Ei (4 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Suomi on mitätön toimija maailman asemarkkinoilla. Vientikielloilla ei saavuteta mitään, mutta niillä vahingoitetaan suomalaista vientiä.

Juha Sipilä, keskusta

Tärkeintä on, että nykyisessä tilanteessa uusia asevientilupia ei enää Saudi-Arabiaan ja Arabiemiraatteihin myönnetä. Vanhojen vientilupien perusteella ei toimiteta enää varsinaisia aseita tai asejärjestelmiä, vaan elinkaari- ja huoltopalveluita. Suomen asevientien perustuu aina tarkkaan tapauskohtaiseen harkintaan.

Petteri Orpo, kokoomus

Suomen asevientien perustuu tarkkaan tapauskohtaiseen harkintaan. Noudatamme EU:n asevientikriteerejä, joissa huomioidaan erityisesti ihmisoikeudet, sekä alueellisen rauhan, turvallisuuden ja vakauden suojelu. Vallitsevassa tilanteessa ei ole edellytyksiä uusille asevientiluvulle Saudi-Arabiaan tai Arabiemiraatteihin. Vanhat vientiluvat myönnettiin erilaisessa tilanteessa kahden edellisen hallituksen aikana. Hallitus seuraa tilannetta ja päivittää tarpeen vaatiessa arviotaan.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

Suomen on pidettävä kiinni kaikista kansainvälisesti sopimistaan asioista. On pienen maan etu, että sopimuksista pidetään kiinni. Lisäksi Suomi noudattaa edelleen tiukasti EU-maiden säännöksiä puolustusmateriaalin viennistä. Luonnollisesti kohdemaiden turvallisuustilanteen kehitystä on seurattava tarkasti.

En osaa sanoa (1 kpl)

Anna-Maja Henriksson, RKP

Periaatteessa tietenkin kyllä. Jos se vain sopimusoikeudellisesti on mahdollista.

Pitäisikö EU:n alkaa purkaa Ukrainan konfliktista johtuvia Venäjän vastaisia talouspakotteita?

Kyllä (0 kpl)

Ei (9 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Nykyiset pakotteet ovat ilmeisen tehottomia, mutta niiden purkaminen lähettäisi Venäjälle sen viestin, että ajan pelaaminen toimii, ja mahdollisesti rohkaisisi Venäjää uusiin sotaretkiin lähialueillaan. Pakotteiden painopiste pitäisi siirtää elintarvikkeista energiayhteistyöhön. Tämä lisäisi niiden vaikuttavuutta ja olisi myös Suomen vientiteollisuuden etujen mukaista.

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Venäjä on toiminut kansainvälisen oikeuden vastaisesti, eikä pakotteisiin liittyvän Minskin sopimusten täytäntönnpanossa olla edistytty, joten Eurooppa-neuvoston teki pakotteiden jatkamisesta yksimielisen päätöksen joulukuussa.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Venäjä miehittää edelleen Krimiä ja loukkaa siten kansainvälistä oikeutta. Myös tilanne Ukrainassa jatkuu koko ajan ja tässä Venäjä on aktiivisessa roolissa. Pakotteita ei ole syytä purkaa niin kauan, kun tilanne jatkuu tällaisena. Venäjän on kunnioitettava Ukrainan suvereniteettia.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Venäjän voimatoimia ja kansainvälisen oikeuden loukkauksia Krimillä ja Itä-Ukrainassa ei voida hyväksyä. Pakotteet Venäjää kohtaan tulee pitää voimassa, kunnes Ukrainan kriisiin on saatu Minskin sopimuksen mukainen ratkaisu.

Pekka Haavisto, vihreät

Kansainvälisen oikeuden rikkomuksiin on aina reagoitava. Krimin miehitys ja sotilaallisten toimien tukeminen Itä-Ukrainassa ovat tuoneet Venäjälle nykyiset sanktiot, joista EU on yhdessä päättänyt. Tie ulos nykykriisistä kulkee Minskin sopimuksen toteuttamisen kautta. Suomen on tuettava alueella ETYJ:n tarkkailuoperaatiota ja mahdollisia tulevaisuuden rauhanturvaoperaatioita. Vuoropuhelua Venäjän kanssa on tärkeää jatkaa niin kahdenvälisesti kuin EU:n tasolla. Nykyinen kriisi ja sen tuomat turvallisuusuhat estävät Ukrainan normaalia kehitystä.

Juha Sipilä, keskusta

Venäjälle langetetut talouspakotteet ovat olleet selkeä ilmaisu, etteivät EU-maat hyväksy Venäjän toimia Ukrainassa ja Krimin liittämistä Venäjään. Suhteet ovat riippuvaiset konfliktin ratkaisemisesta, missä Venäjällä on keskeinen rooli. EU ja Venäjä ovat kuitenkin naapureita ja dialogi on joka tapauksessa tärkeää. Suomen tavoitteena on vakaiden ja toimivien suhteiden ylläpitäminen Venäjän kanssa. Olemme aina pitäneet kahdenvälisestä suoraa dialogia erittäin tärkeänä.

Petteri Orpo, kokoomus

EU:n ei pidä purkaa Venäjän vastaisia talouspakotteita ennen kuin Minskin sopimuksen toimeenpano on edennyt.

Sanna Marin, SDP

Suomi on sitoutunut EU:n yhteiseen linjaan pakotteiden osalta. Ukrainan tapahtumien vuoksi langetettujen pakotteiden purkamiselle on asetettu ehtoja, eikä Venäjä ole niitä täyttänyt. Mikäli pakotteita ryhdyttäisiin tästä huolimatta purkamaan, se lähettäisi Venäjälle väärän viestin länsimaiden suhtautumisesta sen voimankäyttöön lähialueillaan. Tämä vaikuttaisi negatiivisesti myös Suomen turvallisuusympäristöön. Tavoitteena tulee kuitenkin koko ajan olla Ukrainan konfliktin kestävä ratkaisu tavalla, joka mahdollistaa myös pakotteiden purkamisen.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

Suomi on osana muuta EU:ta pakoterintamassa. Niin kauan kuin Minskin sopimusta ei saada toimeenpantua, pakotteiden purkaminen ei ole mahdollista.

En osaa sanoa (0 kpl)

Uskotteko, että Venäjä pyrkii vaikuttamaan Suomen seuraavien eduskuntavaalien tulokseen?

Kyllä (1 kpl)

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Informaatiovaikuttamista Venäjän suunnalta tapahtuu, mutta vaikea sanoa, pyritäänkö sillä vaalitulokseen vaikuttamiseen vai yleiseen epävarmuuden lisäämiseen. Eurooppa-neuvosto linjasi jo vuonna 2015 yhteistyössä jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten kanssa puuttumaan Venäjän toteuttamiin disinformaatiokampanjoihin. Seuraavia toimenpiteitä tuskin olisi tehty ellei uhkaa pidettäisi todellisena eli perustettiin East Stratcom –työryhmä, perustettiin hybridianalyysikeskus ja vuonna 2017 Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskus Helsinkiin.

Ei (1 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Venäjän vaikutusmahdollisuuksia ja -pyrkimyksiä liioitellaan, ja Venäjä-kortin ahkerasta heiluttelusta on tullut osa EU-maiden sisäpoliittista peliä.

En osaa sanoa (6 kpl)

Anna-Maja Henriksson, RKP

Olisi naivia ajatella, ettei ulkopuolinen taho/tahot pyrkisi vaikuttamaan myös Suomen vaaleihin. Ja tähän on varauduttava huolellisesti. Tässä yhteydessä on tärkeä huomioida kokemukset Ruotsin viime syksyn eduskuntavaaleista. Samoin tietenkin kokemukset Yhdysvalloista, jossa näyttää todennäköiseltä, että Venäjä vaikutti vaaleihin.

Li Andersson, vasemmistoliitto

On mahdollista, että eduskuntavaaleihin kohdistuu eri tahoilta jonkinlaisia vaikuttamispyrkimyksiä, etenkin verkossa.

Pekka Haavisto, vihreät

Venäjällä on ollut viime vuosina erilaisia vaikutusyrityksiä niin Euroopassa kuin USA:ssakin vaaleihin ja kansalaismielipiteeseen. On hyvin tärkeää, että vaalijärjestelmämme säilyy turvallisena ja erilaisiin hybridi- ja

kyberuhkiin varaudutaan myös vaalien yhteydessä, tulivatpa vaikutusyritykset mistä ilmansuunnasta tahansa.

Juha Sipilä, keskusta

Haitallisen ja epäasiallisen vaalivaikuttamisen uhka etenkin sosiaalisessa mediassa ja muussa verkkoympäristössä on oleellisesti kasvanut. Tällaista vaikuttamista tehdään useasta maasta, jopa Euroopan unionin sisältä. Tärkeintä on, että Suomessa viranomaiset, puolueet ja muut keskeiset toimijat tiedostavat uhan ja varautuvat siihen. Yhtä tärkeää on se, että kansalaisten medialukutaidosta ja turvallisesta toiminnasta verkosta tehtäisiin kaikkien hallitsema kansalaistaito. Suomessa onkin käynnistetty hanke, jonka kautta lisätään puolueiden, viranomaisten ja kansalaisten tietoisuutta vaalivaikuttamisesta ja annetaan siihen myös koulutusta.

Petteri Orpo, kokoomus

Meidän pitää varautua siihen, että eduskuntavaaleihin yritetään vaikuttaa tuottamalla ja levittämällä virheellistä ja tarkoitushakuista tietoa. Turvallisuusasiantuntijat pitävät sitä todennäköisenä. Venäjältä peräisin olevaa vaalivaikuttamista on raportoitu tapahtuneen ainakin Britannian EU-eroäänestyksen sekä Yhdysvaltojen ja Ranskan presidentinvaalien yhteydessä. Äänestäjien, ehdokkaiden, puolueiden ja median on syytä ottaa tämä huomioon, ja suhtautua tarjolla olevaan tietoon kriittisesti.

Sanna Marin, SDP

Tämä riski on huomioitava ja otettava vakavasti, sillä vastaavia esimerkkejä on muista maista.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

Vaalivaikuttamista on todistetusti tapahtunut eri maissa ja tarkkana on Suomessakin oltava.

Suomessa on noin 7200 poliisia, kun heitä vuosikymmenen alussa oli noin 7850. Pitäisikö poliisien määrä ensi vuosikymmenen alkupuolella nostaa takaisin noin 7850:een, kuten Poliisihallitus on esittänyt?

Kyllä (8 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Suomessa on ylivoimaisesti vähiten poliiseja asukasta kohden kaikkien Pohjoismaiden joukossa. Kansalaisten oikeusturva vaarantuu konkreettisella tavalla, kun rikoksia ei pystytä tutkimaan. Kyse ei ole rahan puutteesta vaan vääristä priorisoinneista: poliisivaje voitaisiin paikata rahalla, joka tällä hetkellä käytetään esimerkiksi tehottomien "kotoutuspalvelujen" ostamiseen yksityisiltä toimijoilta.

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Poliisin työtehtävät ovat lisääntyneet ja myös turvallisuusympäristössä on tapahtunut muutosta. Järjestäytynyt ja vakava rikollisuus, terrorismin uhka, kyberrikollisuus sekä rikollisuuden kansainvälistyminen vaativat sitä, että toimintaedellytykset ja suorituskyky on turvattava. Myös haja-asutusalueiden resursseista on huolehdittava. Kannatamme poliisien määrän kasvattamista tuhannella henkilötyövuodella pidemmällä tähtäimellä.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Kansalaisten turvallisuudentunne ja luottamus poliisin kykyyn selvittää rikoksia ei saa heikentyä. Siksi meidän on nyt otettava poliisikentältä tulevat viestit vakavissamme. Tällä hetkellä poliisi ei ehdi selvittää

kaikkia rikoksia. Siksi poliisille tulee turvata riittävät resurssit ja henkilökunta. Myös tuomioistuinlaitokselle on turvattava riittävä resurssit.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Poliisien resurssit ovat tällä hetkellä riittämättömät.

Pekka Haavisto, vihreät

Viimeaikaiset uutiset siitä, että osa rikoksista jätetään automaattisesti tutkimatta, nakertavat ihmisten turvallisuudentunnetta. Vihreät ovat jo pitkään esittäneet, että poliisin pitäisi enemmän näkyä myös kaduilla ja jalkautua. Kenttätyössä olevien poliisien määrää tulisi lisätä. Poliisin ammatissa tulee olla myös henkilöitä erilaisista etnisistä ja uskonnollisista taustoista.

Juha Sipilä, keskusta

Keskusta kannattaa poliisien määrän kasvattamista 7 850:een seuraavan vaalikauden aikana eli vuoteen 2023 mennessä. Suomessa ollaan kenttäpoliisien määrässä kipurajalla ja monilla paikkakunnilla poliisin tulo hätätapauksissakin kestää liian kauan. Poliisin on oltava tavoitettavissa kohtuujassa kaikkialla Suomessa. Kenttäpoliiseihin hälytysaikojen on oltava kohtuullinen koko maassa.

Sanna Marin, SDP

Koko maan kattava sisäinen turvallisuus edellyttää riittävästi poliisin virkoja. Tulevan vaalikauden alussa on valmisteltava parlamentaarinen ohjelma poliisien määrän johdonmukaiseksi lisäämiseksi. Kansalaisten on voitava luottaa siihen, että apua saa silloin kun sitä tarvitsee ja viranomaisille on turvattava riittävät resurssit rikosten tutkimiseksi ja selvittämiseksi. Vaalikauden alussa on laadittava parlamentarisessa valmistelussa tiekartta, jolla poliisien määrä nostetaan määrätietoisesti kohti pohjoismaista tasoa.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

Poliisien määrä on aivan riittämätön niin syrjäseuduilla kuin kaupungeissa. Kansanturvallisuudesta ei voida Suomessa enää yhtään tinkiä. Koska aiemmat hallitukset ovat laiminlyöneet poliisien kouluttamisen, seuraavaksi tarvitaan sisäisen turvallisuuden tiekartta, jota seuraamalla poliisien määrä saadaan nostettua vähintään Poliisihallituksen toivomalle tasolle.

Ei (0 kpl)

En osaa sanoa (1 kpl)

Petteri Orpo, kokoomus

Tämä hallitus on osoittanut poliisille lisärahoitusta 26 miljoonaa euroa viime vuoteen verrattuna, mikä mahdollistaa poliisien määrän nousun vähintään 7 250 poliisiin vuonna 2019. Suojelupoliisin budjetti on lähes kaksinkertaistettu tällä hallituskaudella. Poliisiammattikorkeakoulun vuosittaista aloituspaikkamäärää nostettiin 400 opiskelijaan, mikä mahdollistaisi noin 7 850 henkilötyövuoden vuoteen 2024 mennessä. Kokoomus on sitoutunut turvaamaan poliisipalveluiden saatavuuden koko maassa ja riittävä poliisien määrä on turvallisuuden kannalta välttämätöntä. Kokoomus sitoutuu pitämään poliisien määrän vähintään 7200:ssa. Sisäministeriö arvioi parhaillaan, mikä olisi poliisitoiminnan tavoitteiden kannalta tarpeellinen henkilömäärä ja kuinka pitkän tähtäimen rahoituskehys vastaa näitä tavoitteita.

Pitäisikö joitakin nykyisiä poliisitehtäviä, kuten juopuneiden kuljetuksia, siirtää muille ammattiryhmille, esimerkiksi vartijoille?

Kyllä (4 kpl)

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Poliisivartijoiden tehtäviä voitaisiin laajentaa päihtyneiden kuljetukseen ja säilöönottoon. Samoin toimenkuvaa voisi laajentaa rikosilmoitusten kirjaamiseen, rekisteröintitehtävään ja kiinniotettujen kuljettamiseen käräjille. Viranomaistehtävää ei pidä ulkoistaa yksityisille vartiointiliikkeille, koska esimerkiksi juopuneen säilöönnotolla on myös hallinnollisia seuraamuksia, jotka vaikuttavat mm. aseenhallussapitolupiin ja ajo-oikeuden arviointiin.

Petteri Orpo, kokoomus

Poliisien toimintaa tulee priorisoida ja järkeistää siten, että nykyiset resurssit käytetään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti. Poliisiviranomaiselle kuuluu tällä hetkellä monia tehtäviä, jotka eivät lukeudu poliisitoiminnan ytimeen, kuten rauhallisten päihtyneiden käsittely, löytötavaratoiminta sekä vankien ja tutkintavankien säilytys, kuljetus ja vartiointi. Näitä tehtäviä on pyrittävä siirtämään muille toimijoille ja vapauttamaan siten poliisin resursseja muuhun toimintaan.

Sanna Marin, SDP

Päihtyneiden kuljetuksia voidaan siirtää osin poliisivartijoiden hoidettavaksi samaan tapaan kuin nykyisin poliisivankilan vartiointi hoidetaan, mutta tehtävien siirron rajanvedossa pitää olla hyvin tarkka. Sellaisia tehtäviä, joihin liittyy julkisen vallan käyttöä ei pidä, eikä voi siirtää viranomaiselta pois. On kuitenkin hyvä selvittää, miten poliisin tiukkoja resursseja voitaisiin irrottaa sellaisiin tehtäviin, joissa niitä tarvitaan kipeimmin.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

Asiaa on selvitetty aiemminkin, mutta olisi tärkeää, että poliisit voisivat keskittyä ydinosaamiseensa.

Ei (3 kpl)

Anna-Maja Henriksson, RKP

Tässä on tärkeä muistaa, että poliisi on se taho, joka käyttää julkista valtaa ja, jolla on tarvittaessa oikeus käyttää voimakeinoja. (Näiden oikeuksien siirtämiseen muille tahoille, tulee aina suhtautua varauksellisesti.) Samalla olisi tietenkin hyvä, että poliisi voisi ensisijaisesti keskittyä rikosten torjuntaan ja selvittämiseen. Siksi tarvitsemme riittävän määrän poliiseja.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Poliisin resurssipulaa ei tule ratkaista ulkoistamalla poliisin tehtäviä muille tahoille.

Pekka Haavisto, vihreät

Vihreät katsovat, että poliisit käyttävät merkittävää julkista valtaa, joka virkatehtävien hoidossa sisältää oikeuden toimia ihmisten perusoikeuksia rajoittavasti. Perustuslain 124 § rajoittaa julkisten hallintotehtävien antamista muille kuin viranomaisille. Ensisijainen keino yleisen järjestyksen turvaamiseen ovat virkavastuulla toimivat, ammattiinsa koulutetut poliisit.

En osaa sanoa (2 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Tärkeämpää on turvata riittävä poliisien määrä ja sijoittaa nämä kansalaisten turvallisuuden kannalta oleellisiin tehtäviin eli rikostutkintaan ja -torjuntaan. Vihapuhetta kyttäviä nettipoliiseja ei sen sijaan tarvita lainkaan.

Juha Sipilä, keskusta

Asiasta on käyty jo pitkään keskustelua eikä siihen asiantuntijatkään ole löytäneet täysin päteviä ja yksiselitteisiä ratkaisuja. Alkoholismi on sairaus, joka lähtökohtaisesti kuuluu sosiaali- ja terveystoimen hoidettavaksi. Rajanveto on kuitenkin vaikeaa konkreettisissa tilanteissa. Esimerkiksi jos humalainen käyttäytyy aggressiivisesti, on kyse usein jo tilanteesta, jossa poliisi on oikea taho hoitamaan asiaa. Olen avoin ratkaisuille, jotka edistäisivät poliisiin mahdollisuuksia keskittyä ydintehtäviinsä. Sisäisen turvallisuuden tehtävät ovat kuitenkin lähtökohtaisesti julkisen sektorin ydintoimintaa, jota voi vain rajallisesti siirtää esimerkiksi yksityisille vartiointiliikkeille.

Suomi valmistautuu suureen puolustusinvestointiin, kun nykyiset Hornet-hävittäjät korvataan uusilla hävittäjillä. Hankintahinnaksi on arvioitu 7-10 miljardia euroa. Voidaanko Suomeen hankkia vähemmän hävittäjiä kuin tarjouspyynnön mukaiset 64 kappaletta?

Kyllä (4 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Kaavailtu hävittäjien määrä perustuu Pariisin rauhansopimuksen asettamiin rajoituksiin, eikä 64 siksi ole mikään taivaasta pudonnut totuus. Suomi on pieni maa, jonka puolustusmäärärahat ovat hyvin rajalliset. Omiin vahvuuksiin panostaminen ja virheinvestointien karttaminen on siksi erityisen tärkeää. Ennen kaikkea on pidettävä huolta maavoimien kalustosta ja koulutuksesta sekä ilmatorjunnasta.

Li Andersson, vasemmistoliitto

On erittäin tärkeää, että tulevista hävittäjähankinnoista käydään avoin ja kriittinen keskustelu: puhutaan Suomen historian suurimmasta asekaupasta. On tärkeää huolehtia siitä, että Suomella on uskottava kansallinen puolustus, mutta hankinnan hintaa ja hävittäjien määrää tulee arvioida tarkasti ja kriittisesti.

Pekka Haavisto, vihreät

Vaihtoehdot on syytä pitää avoimina, koska myös tekninen kehitys menee hyvin nopeasti eteenpäin. Lukumäärän sijaan on tarkasteltava puolustuskykyä kokonaisuutena. Päätäjien on tärkeää säilyttää myös hävittäjäkaupoissa harkintavalta loppuun saakka.

Sanna Marin, SDP

Suomelle pitää turvata uskottava ilmapuolustus myös tulevaisuudessa. Hävittäjähankinnassa pyritään sen vuoksi tiettyyn suorituskykyyn. Kyse ei siis ole vain koneiden määrästä, vaan kokonaisratkaisusta. Hankittavien koneiden määrä ei voi olla vielä kiveen hakattu, vaan määrä päätetään, kun tarjouspyyntöihin saadut vastaukset on asianmukaisesti käsitelty ja eri vaihtoehdot kartoitettu.

Ei (5 kpl)

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Tarjouspyynnön taustalla on nykyisen ilmapuolustusvalmiuden ja suorituskyvyn ylläpito ja lennosto- ja huoltoorganisaatioiden rakenne. Turvallisuusympäristö on lisäksi muuttunut jopa aiempaa haasteellisemmaksi.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Luotan puolustusvoimien asiantuntemukseen tässä. Hävittäjien lukumäärä perustuu kokonaisarvioon. Kyse on myös poliittisesta päätöksestä, että haluamme puolustaa koko maatamme, emmekä pelkästään osaa siitä. Siksi tarvitsemme tietyn määrän hävittäjiä. Lisäksi kyse on myös uskottavan puolustuksen ylläpitämisestä.

Juha Sipilä, keskusta

Valtioneuvoston ja eduskunnan hyväksymässä puolustusselonteossa (2017) sitouduttiin puolustuskyvyn ylläpitämiseksi korvaamaan Hornet-kalusto täysimääräisesti turvallisuusympäristön asettamien vaatimusten mukaisesti. Ennaltaehkäisevän puolustuskyvyn ylläpitäminen, ilmavalvonta ja ilmapuolustus koko Suomen laajalla alueella edellyttää vähintään nykyistä määrää, 64 hävittäjää.

Petteri Orpo, kokoomus

Ilmapuolustus koko Suomen alueella ja ennaltaehkäisevän puolustuskyvyn ylläpitäminen edellyttävät käytöstä poistuvan Hornet-kaluston korvaamista täysimääräisesti. Eduskunta on sitoutunut tähän valtioneuvoston puolustusselonteon käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä vuonna 2017.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

64 on vähimmäismäärä, jolla Suomea voidaan puolustaa. Enemmänkin voisi koneita olla. Puolustusvoimat ei heittele lukuja vahongossa.

En osaa sanoa (0 kpl)

Onko Suomi varautunut riittävästi ilmastonmuutoksen turvallisuusriskeihin?

Kyllä (3 kpl)

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Kokonaisturvallisuuteen kuuluu yhteiskunnan huoltovarmuus ja toimivuus myös poikkeusoloissa, joihin on varauduttu näköpiirissä olevien riskien kartoittamisen kautta. Yhteiskuntien kantokyky ei kuitenkaan kestä, jos esimerkiksi pakolaisuus maailmassa nopeasti kasvaisi suuriin määriin mm. elinkelvottomaksi muuttuneen ympäristön takia. Siksi erilaisiin sää-, energia-, elintarvike- ja pakolaiskriiseihin on varauduttava jatkossa nykyistäkin paremmin.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Ilmastonmuutos on yksi ihmiskunnan suurimmista haasteista. Suomi on hyvin varustautunut kohtamaan haasteet, vaikka meidänkin on pystyttävä tekemään huomattavasti enemmän ja niin hyvin kuin mahdollista varautumaan täysin uusiin turvallisuusriskeihin. Mutta eteenkin kansainvälisesti on tarpeen löytää kestäviä ratkaisuja. Kaikkien maiden on otettava ilmastonkysymys tosissaan. Tarvitsemme kansainvälisiä ratkaisuja niin ilmastonmuutokseen kuin myös pakolaiskysymyksiinkin. Yhdessä voimme onnistua tässä.

Juha Sipilä, keskusta

Suomessa ymmärretään laajasti ilmastonmuutoksen turvallisuusriskit ja olemme olleet valmiit tekemään isoja ratkaisuja sen eteen. Esimerkiksi energiapolitiikkamme käänös kohti hiiletöntä Suomea on merkittävä kansallinen ratkaisu ilmastonmuutoksen hillinnässä. Voimme ja meidän pitää petrata vielä niin kansallisesti kuin kansainvälisessä yhteistyössä. Suurimmat ilmastonmuutoksen riskit kannetaan köyhimmässä maissa. Suomen on lisättävä ilmastorahoitusta ja mm. sillä tavalla osaltaan vaikuttaa

ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen siellä, missä vaikutukset haastavat kehityksen ja aiheuttavat lisää köyhyyttä ja pakolaisuutta. Ilmastonmuutoksen hillintä ja sen seurausten hoitaminen on myös vaikuttamista ja ratkaisujen hakemista EU:ssa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Suomen pitää tehdä oma osuutensa ja voimme olla suunnannäyttäjä muille sekä kokoaan suurempi toimija kansainvälisesti.

Ei (5 kpl)

Li Andersson, vasemmistoliitto

Ilmastonmuutos on aikamme suurin turvallisuusuhka, johon tulee varautua yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla. Turvallisuutta lisääviä toimia ovat esimerkiksi tuloerojen kaventaminen, ilmastorahoitus, ruuantuotannon turvaaminen ja kasvitaudeilta suojautuminen lämpenevässä ilmastossa, energiajärjestelmän joustavoittaminen sekä luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, jotta sään ääri-ilmiöt eivät aiheuta katastrofaalisia tuhoja.

Pekka Haavisto, vihreät

Kunnianhimo ilmastonmuutoksen torjunnassa ei ole riittävä. Ilmastonmuutokseen puuttuminen on nykyhetkessä kaikkein kaukonäköisintä turvallisuuspolitiikkaa. Ilmastonmuutos tekee maailmasta epävakaamman, kun elinolot eri alueilla heikkenevät ja taistelu niukkenevista resursseista kiihtyy. Ilmastonmuutos voi aiheuttaa konflikteja, joilla on vaikutusta myös Suomeen. Siksi osana turvallisuuspolitiikkaamme on lisättävä ilmastorahoitusta ja kehitysyhteistyötä ilmastonmuutoksesta kärsivillä alueilla.

Petteri Orpo, kokoomus

Viimeisimpien tutkimusten mukaan ilmastonmuutos etenee vielä nopeammin, kuin on aiemmin arvioitu. Meidän olisi syytä päivittää sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden riskiarviomme vastaamaan tätä. Se ei tarkoita, etteikö Suomi olisi tähän mennessä varautunut ilmastonmuutoksen aiheuttamiin suoriin tai välillisiin riskeihin. Turvallisuusviranomaisemme arvioivat jatkuvasti erilaisia riskejä ja kehittävät toimintaansa sen mukaan. Tänä vuonna esimerkiksi tarkistetaan pelastustoimien järjestelmämitoitus ja kansalliset valmiussuunnitelmat sään ääri-ilmiöiden varalta, myrskyihin ja metsäpaloihin varautuminen on sisällytetty normaaliin suunnitteluun tähänkin mennessä. Ilmastonmuutos vaatii kuitenkin kokonaisvaltaisempaa arvioita turvallisuusriskeistä ja niihin varautumisesta kaikilla sektoreilla.

Sanna Marin, SDP

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat globaalit turvallisuusriskit ja niiden kerrannaisvaikutukset voivat olla hyvin laajoja ja arvaamattomia ja niihin on vaikea kattavasti varautua. Siksi meidän on ennen kaikkea pyrittävä kaikkiin voimin torjumaan ilmastonmuutosta. Suomen tulee tehdä oma osansa ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseksi 1,5 asteeseen ja vaikutettava aktiivisesti siihen, että maailman valtioiden toimet ovat riittäviä ja etupainotteisia. Meidän on myös varauduttava nykyistä paremmin ilmaston lämpenemisen seurauksiin. Kestämätön kehitys on kärjistyvä uhka turvallisuudelle.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

Ilmastonmuutos on globaali turvallisuusuhka, joka aiheuttaa monenlaista turvattomuutta. Se on hyvä esimerkki siitä, miksi kansanturvallisuuden käsite on hyödyllinen: ratkaisut ovat moninaisia ja koskevat turvallisuusviranomaisia, teollisuuspolitiikkaa, sosiaaliturvaa kuin muutakin lainsäädäntöä. Eräs kriittisen tärkeä ongelma on ilmastonmuutoksen aiheuttama pakolaisuus, johon Suomi tai EU ei ole valmistautunut vielä mitenkään. Nykyinen maahanmuuttolainsäädäntö ei kestäisi sitä, jos esimerkiksi kuivuuden takia miljoonat ihmiset joutuisivat lähtemään liikkeelle nykyisten pakolaisten lisäksi.

En osaa sanoa (1 kpl)

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Ilmastonmuutos ei ole tuonut sellaisia uusia turvallisuusriskejä, joihin voitaisiin turvallisuuspolitiikalla vastata.

Avoim kysymys: Mikä on merkittävin Suomen sisäisen turvallisuuden uhka, johon seuraavan hallituksen pitäisi puuttua?

Jussi Halla-aho, perussuomalaiset

Nopeasti kasvava, heikosti integroitunut maahanmuuttajaväestö, joka paitsi rapauttaa hyvinvointipalvelujen rahoituspohjaa myös lisää rikollisuutta ja johtaa yhteiskunnan sirpaloitumiseen ja "libanonisaatioon".

Sari Essayah, kristillisdemokraatit

Osattomuuden kokemus yhteiskunnasta, joka voi johtaa syrjäytymiseen ja jopa rikolliseen toimintaan ajautumiseen, jengeihin ja radikalisoitumiseen.

Anna-Maja Henriksson, RKP

Eriarvoistumisen lisääntyminen. Kenenkään ei tule antaa pudota väliin. Panostukset yhdenvertaiseen koulutukseen ovat avainasemassa eriarvoistumisen ennaltaehkäisemisessä. Meidän on myös panostettava riittävästi kotouttamiseen. Myös poliisille on turvattava riittävät resurssit. Koko yhteiskuntamme, mukaan lukien demokraattisten päätösprosessiemme on oltava avoimia ja osallistavia.

Li Andersson, vasemmistoliitto

Se on yhteiskunnan eriarvoistuminen. Seuravaalla vaalikaudella on otettava köyhyden ja eriarvoisuuden torjunta kaikkea politiikkaa ohjaavaksi tavoitteeksi. Se edellyttää perusturvan tason nostoa ja sosiaaliturvajärjestelmän uudistamista byrokratian vähentämiseksi, sekä lapsiköyhyyden vähentämistä pienituloisten lapsiperheiden ja yksinhuoltajien toimeentuloa parantamalla.

Pekka Haavisto, vihreät

Syrjäytyminen ja eriarvoistuminen muodostavat Suomessa suurimman sisäisen uhan. Köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen voivat nyky-Suomessa periytyä. Tämän noidankehän katkaiseminen vaatii aivan uudenlaista politiikkaa syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Erityistä huolta on kannettava syrjäytymisvaarassa olevista pojista.

Juha Sipilä, keskusta

Suomen sisäisen turvallisuuden merkittävä uhka on syrjäytyminen. Siihen on puututtava entistä varhaisemmassa vaiheessa, etteivät ongelmat pääse kärjistymään. Ihmisten yksinäisyyttä on vähennettävä ja yhteisöllisyyttä lisättävä. Tarvitsemme lisää matalan kynnyksen avun paikkoja mielenterveys- ja päihdeongelmiin sekä perhe- ja parisuhdekriiseihin. Viranomaisten tietojen vaihtoa pitää lisätä kansalaisten perusoikeudet huomioon ottaen. Syrjäytymiseen puuttuminen edellyttää viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen entistä saumattomampaa yhteistyötä. Tällä vaalikaudella julkinen talous on laitettu kuntoon. Se mahdollistaa sen, että seuraavalla vaalikaudella Keskustan mielestä on parannettava perusturvaa.

Petteri Orpo, kokoomus

Syrjäytyminen on merkittävin sisäisen turvallisuuden uhka. Syrjäytymisessä on usein kyse ongelmien kasautumisesta samoille henkilöille, pahimmillaan useassa sukupolvessa. Esimerkiksi toimeentulon, terveyden, päihteiden ja mielenterveyden ongelmat voivat pahentaa toinen toisiaan. Meidän on voitava katkaista syrjäytymisen kierre ajoissa, sillä ulkopuoliseksi jäämisen kokemus voi johtaa näköalattomuuteen, ääriajatteluun ja yhteiskunnan vastaiseen käytökseen. Jokaisen on voitava kokea vaikuttavansa itse oman elämänsä suuntaan. Syrjäytymisen ehkäisyssä paras keino on lapsille päiväkodissa annettava laadukas varhaiskasvatus. Aikuisille se on työ.

Sanna Marin, SDP

Yhteiskunnan polarisaatio ja eriarvoisuuden kasvu. Kansallinen yhtenäisyys ja kokemus osallisuudesta ovat historiallisesti olleet suomalaisen kansakunnan vahvuus. Jos kokemus yhteisestä maasta ja yhteisistä tavoitteista rapautuu, luo se pohjaa demokratian kriisille, ääriliikkeiden kasvulle, maanpuolustustahdon

heikentymiselle ja tekee yhteiskunnan haavoittuvammaksi vihamieliselle vaikuttamiselle. Siksi eriarvoistumiseen on puututtava. SDP:n tärkeimpiä tavoitteita seuraavalle vaalikaudelle ovat ihmisten tasa-arvon, luottamuksen ja tulevaisuususkon vahvistaminen.

Sampo Terho, Sininen tulevaisuus

Sisäisen turvallisuuden suurin uhka liittyy kokonaisuuteen, jossa yhteenkietoutuvat syrjäytyneisyys, maahanmuutto ja järjestäytynyt rikollisuus. Ongelmat eivät ole vain yhden viranomaisten ratkaistavissa tai vain nykyisillä resursseilla turvallisuuteen. Vaaditaan myös poliittista uskallusta tunnistaa ja tunnustaa turvallisuushkien taustalla olevat tekijät. Sinisilmäisiä tulevaisuuden kehityksestä emme voi olla. Me Sinisessä tulevaisuudessa puhumme kansanturvallisuudesta, jolla tarkoitamme juuri tällaista laajaa turvallisuutta, johon kuuluu sekä arjen turvallisuus että perinteisempi turvallisuusviranomaisten turva. Kansanturvallisuuden varmistaminen pitää olla seuraavan hallituksen tärkein tehtävä.